

ta list zanimajo nemški obrtniki. „Polnische Post“ je uređovana zelo spretno, zanimivo in vestno poroča o vsakem imenitnejšem pojavu na poljskem političnem, umetniškem, znanstvenem in gospodarskem polju.

Wladyslaw Boguslawski, zaslužni poljski kritik in publicist, je obhajal svojo sedemdesetletnico. Boguslawski spada k tistim pisateljem, ki svoj pisateljski poklic smatrajo za svečeniško zvanje. Njegov značaj je čist, čisto njegovo pero. — Porodil se je l. 1838. v Varšavi, kjer je dovršil tudi srednjo šolo. Vseučilišče je študiral v Moskvi, Peterburgu, Parizu in Heidelbergu. Udeležil se je poljske vstaje in zato je preživel od l. 1863. do l. 1868. v pregnanstvu. Vrnivši se v domovino, je začel književno delovati kot gledališki kritik v „Kurjeru Warszawskiem“. Obenem je sodeloval pri „Gazeti Polski“, kamor je, vrsteč se s Sienkiewiczem, pisal podlistke pod naslovom „Bez tytułu“. Spisal je nekoliko novel in dobrih znanstvenih del. Od l. 1890. do danes je urednik „Biblioteke Warszawskie“. Najbolj znan je Boguslawski po svojih gledaliških ocenah, ki jih je objavljaval v „Tygodniku ilustrowanem“, „Kurjeru Codziennem“ in dr. Njegove glediške ocene nimajo sebi enakih. S svojimi ocenami je Boguslawski poljsko občinstvo naučil smatrati gledališče za dom lepote in je ž njimi povzdignil umetniško izobrazbo poljskega občinstva.

Ludomir Gadon. Poljski književnosti je zopet umrl imeniten delavec. V Krakovu je umrl Ludomir Gadon, znani in zaslužni publicist in zgodovinar, ki je dovršil 76 let. Gadon je študiral gimnazijo v Mitavi, vseučilišče v Dorpatu. L. 1863. je bival v Londonu kot tajnik diplomatskega urada. Štiri leta pozneje je odšel v Pariz, kjer je po raznih službah postal l. 1880. tajnik zgodovinsko-literarnega društva in ravnatelj poljske knjižnice. Spisal je mnogo zgodovinskih spisov, od katerih imenujemo: „Przejsćie Polaków przeź Niemen“, „Życia Polaków we Francyi“, „Książę Adam Czartoryski“. Glavno delo Gadonovo, katero je pisal nekoliko let, je „Emigracya polska“ (1902).

Jan Ludwik Poplawski. Pred kratkim je vsled raka umrl eden izmed najbolj odličnih poljskih časnikarjev, J. L. Poplawski, v 54. letu svoje starosti. Umrli je bil časnikar-politik v velikem štilu, ki je videl bodočnost Poljske v poljskem chlopu; zato je bil demokrat v najširšem pomenu besede. Ker se je kot slušatelj prava zapletel v proces Adama Szymańskiego, je bil tri leta interniran v Vjatki. V tem času je začel dopisovati v razne varšavske liste pod psevdonimom „Wiat“ in od te dobe ni odložil časnikarskega peresa iz roke. Vrnivši se v Varšavo je postal sotrudnik „Pravde“ in je kmalu s svojimi članki obrnil nase pozornost občinstva. Leta 1886. je s tovariši ustanovil v Varšavi tednik „Głos“, ki mu je bil najbolj marljiv sotrudnik do l. 1894. V tem letu je bil na denunciacijo policijskega agenta Wiśniewskega aretiran in zatvorjen na 13 mesecev. Ko je bil oproščen, se je preselil v Lvov in postal sotrudnik „Kurjera Lwowskiego“ in drugih listov. Pozneje je ustanovil dnevnik „Wiek XX.“, za katerega je pisal vse uvodne članke sam. Ko so se v poljskem kraljevstvu politične razmere izpremenile, je odšel zopet v Varšavo, kjer je bil urednik „Gazete Polske“ do svoje smrti. J. L. Poplawski je bil vsestransko izobražen mož in je spadal k najbolj spretnim poljskim publicistom.

Fr. Št.

019610

Število Slovanov. Prof. T. D. Florinski podaja v svojem delu „Slavjanskoe plemja“, ki ga je izdal letos v Kijevu, statistične podatke o številu Slovanov. Po trditvi Florinskega je

1. Rusov	102,840.000
in sicer	
Velikorusov	65,034.000
Malorusov	30,925.000
Belorusov	6,861.000
2. Bolgarov	5,440.000
3. Srbo-Hrvatov	9,135.000
4. Slovencev	1,475.000
5. Čehov	7,237.000
6. Slovakov	2,671.000
7. Lužiskih Srbov	157.000
8. Poljakov	19,200.000
9. Kašubov	366.000
Skupaj	148,521.000

Seveda so te številke samo približne, ker se izpreminjajo ne le vsak mesec, ampak vsak dan. Zanimivo je izvedeti, koliko Slovanov so našli prejšnji slovanski statistiki:

L. 1826. je Šafařík našel Slovanov	55,270.000
„ 1842. Šafařík	78,691.000
„ 1876. Budilović	90,329.633
„ 1885. Rittich	95,000.000
„ 1885. Kočubinski	99,277.000
„ 1887. Louis Leger	101,724.000
„ 1896. T. D. Florinski	103,000.000
„ 1900. Lubor Niederle	138,591.800

Ako se bodo Slovani tako množili kakor dozdej — pravi Florinski — jih bode torej v l. 1911. že 186,000.000 in l. 1925. že 200,000.000.

Fr. Št.

019610

Judovski žargonovi tisk na Poljskem. Judovskega žargonovega tiska ni niti na Nemškem, niti na Francoskem, Španskem, Laškem, Švedskem. Za glavno ognjišče si je ta žargonovi tisk izbral Poljsko, kjer je bolj zastopan nego na Angleškem, Ruskem, Ogrskem in v Ameriki. Pet judovskih žargonovih listov izhaja sedaj v Varšavi, eden v Lodzi, v Vilnem se niti šesteti ne morejo; mnogo se jih tiska v Galiciji, in to ne samo v velikih mestih, kakor v Krakovu in Lvovu, temveč tudi v Przemislu, Drohobiczu . . . Hebrejski listi niso imeli uspeha, ker je širokim slojem judovskih prebivalcev hebrejščina nerazumljiv jezik. Tako je n. pr. list „Hacefira“, ki je bil tiskan v hebrejskem jeziku in se je izdajal v Varšavi, v kratkem času nehal izhajati. Na celnem evropskem kontinentu izhaja le še edini hebrejski dnevnik „Hazman“ v Vilnu, pa ta samo životari. Listi, tiskani v judovskem žargonu, so se na Poljskem pokazali pred dvema letoma. Velikanski uspeh žargonovega „Freinda“ peterbuškega je dal pokret k ustanovitvi podobnih listov na Poljskem. „Freind“ je imel izpočetka 75.000 naročnikov; njegova smer je „napredna“. Ustanavljanje žargonovih listov v Varšavi je napravilo veliko konkurenco „Freindu“, tako da ima sedaj samo 35.000 naročnikov. Največji konkurent „Freindu“ je „Idisches Tageblatt“. Le-ta poljudni dnevnik se tiska v 70.000 iztisih in je najbolj razširjen izmed vseh žargonovih listov na Poljskem. Razen tega izhajajo v Varšavi „Unser Leben“, „Letzte Post“ (dnevnik) in „Freitag“ (tednik). V Lodzi izhaja dnevnik „Lodzer Nachrichten“. Vsi žargonovi listi so liberalni in kateksohen judovski: sionističnega lista žargonovega še ni. Vsi listi imajo toliko sotrudnikov, da bi se lahko izdajalo 100 žargonovih dnevnikov. — Sicer so druge stroke žargonove književnosti šele v povojih. Vse knjige in brošure bi se dale kupiti za 8—10 rubljev. — Med žargonovimi pisatelji je precej nadarjenih mož, kakor n. pr. Perec, Asz, Spektor, Dinczon, ki se pa več pečajo s politiko in gospodarstvom nego z beletristiko.